

نومرو : ۹۵

اداره خانه

ایستانبول ، جفال اوغلنده

داثره اجتهادده

" Idjtihad " Constantinople

دوردنچی سنه

اجتہاد

حریت فکریه یه خادم

پنجشنبه کونلری چیقار اجتماعی ، ادبی مجموعه

مدیر مرخص : الرهای صفا

۲۷ شباط ۱۳۲۹

آبونه

سنه لك آلتی آیلق

تورکیا ایچین : ۵۰ غروش ۳۰ غروش
ممالك اجنبیه ایچین ۱۵۰ فرانق ۸۰ فرانق

نسخه سی ۵۰ باره

بورك ريشليونك اثرينه امثالاً بر آرايه جمع ايله بر
(عثمانلى آقاده ميسى) تأسيس و بو آنه قدر حمايه علم
ومعرفتن يقيم اوله ورق ياشامش اولان ملتزمى بو محروميتدن
تخليص بويورمه كزى استرحام ايلرم، اولبايده امر و فرمان
حضرت من له الامر كدر .

«زون تورك» غزته سى ادبيات عثمانيه منقذ و محررى

ب . اسرائيل

كله جك نسيخه مزده :

جمال پاشا ايله ملاقات

عبدالله جودت

آنادولوده بير مسلمان توركلش

شيخ الاسلام افندى خضر تليينه اكهوك سوزى

بو كتاب بزه بروسه دن كليور . محرزى محمد
شرف» اسمنده بير ذات . فقط كتابى كوزدن كچيرديكمز
وقت كوكسز قباردى . اميد مزه تازه بير قوت كلديكى
حسن ايتك . محرز يمان و پر ايمان در . مبالغه دو -
شمكسز ين ديه بيلير كه شوك آيلر و حتى سنه لر ايچنده
بو قدار يورك دن و نورلو بير يورك دن كله بير كتاب
كورمه دك .

« محمد شرف » ك ائده بي امان بير قيرياج واره ، نور
وناردن بير قيرياج وار .

محرز ، حيتلى ، متهيج بير تورك و مسلمان در .
توركلكى حقارت كورمش ، مسلمانلغى تذليل اولونمشدر .
يوركى دامارلرينه قان يرينه آلو كونده رييور . ملي و ديني
عزت نفسنه و ورولان تزييف و تحقير تكمله لرى اونى
ياره لي بيرارسلان حاله قويوشدر . فقط بوياره نك و يرديكى
اضطراب اوندن دشمن حقيقتى كورمك اقتدارينى نزاع
ايتمه يور . اك درين آلام و عقاب ايچنده دردينك ملعون
و مشوم منبعى و مسببى كورمكه تاخر و تردد ايتمه يور .
بو « محمد شرف » ي هيچ طائيم يوروز ، اسمنى ده ايلك
دفعه ايشيدييوروز . كنچ ميدر ، مسن ميدر ، زنكىمنى در ،

تشكىلى ايدن او وظيفه نك دخى چابوق ، بك چابوق
ايفاسنه بذل مقدرت ايدلمه سى لازم كلزمى ؟ فرانسه ده ،
انكلتره ده ، ايتاليا ده ، آلمانيا ده ، آوسترياده اوچ يوز
سنه دنبرى (آقاده مى) لر وار . جاهير متفقه آمر يقانك
استقلالنى استحصاله واشينغتون ايله برابر جهد ايدن
فراق قلن اك اول فيلادلفياده كى جمعيت فلاسفه يى ، تشكىلات
معلومه سيله ، تأسيسه تشبث ايتدى . بلچيقا ، اسوچ ،
پورتكيز كى بالنسبه كوچوك مملكتلرده ايكي يوز سنه -
دنبرى اجر اى فعاليت ايدن محافل حكما موجود در .
بزم ادبا و علما من حالايكديكر لر يينه يابانچى بر نظره باقيورلر .
بو وضعيت انفراديه لرى مضر در ، مهلكدر . وطن بوندن
مشكى و نالاندر . ارباب علم و عرفان مزده بوفرياد و ناله يى
ايشيده جك قدر حساس بر كوش حيت يوقسه ، آنلرى
ايقاظ و وظيفه ده دعوت ايتك ، مملكتنك اداره امور داخله -
سنى عهد و وطن پروريسنه آلمش اولان و تكميل داخلى
جريحه لر يمزه مرهم ساز اولغه شتاب ايله ين ذات عاليلرينه
ترتب ايدر .

فرانسز آقاده ميسنى ، اون اوچنجى لويئيك ناظرلارندن
قاردينال ريشليو تأسيس ايتدى . بو ذات موقع عاليه سنك
و فضائل شخصيه سنك كنديسنه بخش ايتديكى نفوذ
واقداره ، زماننك ارباب فضل و كمالنى نزدينه چاغيره رق
« بن منفرد بر صورتده چالشمه كزدن خشنود دكلم ، سزندن
فرانسز ملتك سويه فكريه و علميه سنى يوكسلته جك
بر مؤسسه ميدانه كتيرمك ايسترم . هايدى ، ال اله
ويره لم ، سنى سزندن ، ترغيب و حمايه بندن ! » ديدى . ادباء شعرا
قنون مختلفه متخصصلى در حال بواصره اطاعت ايتديلر .
بر نظامنامه مخصوص تنظيم ايدلدى ، تصديقه اقتران
ايتديرلدى و پارسدن بوتون جهانده فيض رسان اولان
شو بيلديكمز (آقاده مى فرانسه ز) حصوله كتيرلدى .
ناظر بك افندى خضر تلى ، و وطننك معبد قدسيت
واحترامنده سزك بك علوى بر موقعكز وارد در . عثمانلى
لسان و ادبياتنه ، علوم طبيعه ، رياضيه ، عسكريه و حقوقيه
فلسفه و اجتماعيه و قوفريله تميز ايدن اكابر رجالملى

قائمان بواستقبال اردوسنه دېكرك اونلرك اوزرينه اسكيلري
صالديريورسكز .

كنجلك بتون حادثات كاشانده جاري قانون الهى به تابع
اولارى متكاملأ برمتين استقباله يوروركن سزماضى به باغلامش
و سزه عائد اولمايان افكاردن آلدېكز معلومات ايله اونلري
طوردورمق ايستيورسكز و حالبوكه سزك بوكون « معلومات »
اولق اوزره تلق ايتديككزله يكرمنجى عصر مدنيتك هيچ بر
علاقه سى قالماسمدر .

اونلر ساحة نوراني حياه قوشاركن سز قوبو قارائاق بر
مزارستاني ظل مظلمنه آلمش سپاه سرويلرك آغوش موته
اونلري دعوت ايدويورسكز .

ايسته آراكز هركون برازداها فضله آچيلور و نهايت
سز استقبالك مغلوب . منسى و متروك السانلري... اونلرمجاهد،
عازم ، وحياتدار تسليدر .

أوت آرتق كنجلك بوكون شو شرائط آلتنده هيأت
اسلاميه نك ياشامايه جفته قناعت ايتسدر و سزحالا تعليم ايتديككز:
« دوشوغة و بكا ايان » قاعده سنك چوروك ، بر باد ، ظالم
برمحصوله ماضى اولديفته اينامادقجه كنجلك سزى بحق شو
كنج ، يكي محيط پرسى و حرارتدن طرد ايده جكدر .

سز ، محبا دنياده ياشايان درتيوز مليونه قريب هيئت
اسلاميه نك بوكونكى وضعيات اجتماعيه وسياسيه سنى بر كون
دوشونديكزى ؟

اسلاميت بوقادار متين ، فياض ، مجدد اساسلري حاوى
ايكن نه دن بوقادار مسلمان ، كافرلك بدبخت اسير و خدمتكاريدر ؟
ديار اسلام ياشدن ياشه بر حزن خرابي ايجنده وفاسز
برماضينك ياد آلايشيله حالا شانلي كونلرينه متحسر . مشتاق
و منتظر !

شام جامعدن حضرت عيساك نزلنى خلقه بگله دن...
مسكين برذلت توكل ايجنده بتون براسلاميتي خوار و پريشان
ايله ين و نهايت سى و تشبثك فيض جليسندن اونلرك روحنى
خير حكمتدار ايمه ين سلسله علمانك ياقاسى دم اخير كاشاني
اخبار ايدن صور اسرافيل چالنديقى وقت بوات مرحومه نك
يدانتقامندن قورتولا جقميدر ؟

مؤمن قدر اولق ذلت حياتى ايجاب ايجزكن سز مسئله
تقدري آ كلامايان علماكزله بوخلى دائما متوكل براقفده بيلم
نه ذوق وحشى طويورسكز ؟

ايرانك .. سبز و خرم ايرانك بشيل قيه لرى ، بودين مينه
بو قدر خدمتكار صادق يتشديرمش اولان او كوزل قطعه نك حالى
نه اولدى ؟

توركستانده كي ، قافقاسيه ده كي مسلمانلر بوكون قوه ادراك
بشري ياقان . برادره لثيك يدقهرنده ايكاركن سز حالا بونلرك

فقير ميدر ؟ بيلمه يز ، واثرى جقنده بير حكم ويرمك ايجين
بونلرك بيلمه سته هيچ لزوم كورمه دك .

هر كسك كندى سوزى ، كندى اوزينك معياريدر .
« محمد شرف » سويله مكده اصلا قورقاقلق كوستر -
مه بشدر . بز ديكله مكده شجاعت كوسته ره لم :

خداوندكارك ترتب شهامتى كبرى صرب چاريفته چيكنه تن..
حاجى ايلك محصوله جهادى اولان صرب صنديفته صليب مقهورى
علامه طفركي ديكديره ن... كعبه ناموس ملي اولان سليميه نك
سمالره ايريشن مناره لرنده منحوس بولغار بايراغنى دالغالانديران
بولغارلر . صربلر ، قاتلانيان يونانيلر دكل آتجق و آتجق حالا
يكرمنجى عصرده بزه اونجى قرنك متروكلت ماضيپرستينسى تعليم
ايله بتون برملتى چليك بردائرة تحكمك زبر بارتعصبنده طومنى
ايسته ين علما شكلنده متجلى سلسله يا ايهالغافلوندر .

صوك سرگذشت حزنغزى صحيفه لرته كچيره جك تاريخك
لسان شديد مواخذه سته ايلك خطوه ده احكام دينيه نامنه خرافلر
ترنم ايدن بونلر معاتب اولاجقدر .

صوك فحايح مليه من كنجلكده بر انتباه حاصل ايتدى
و بوكون هر طرفدن سزه برطوفان توييخ و تنقيد ياغور . سز
ايسترسه كز او بوكسكن كنج صدارى ، نفوذ حكومته بوغمغه
چاليشكز .

لكن ، آرتق باشنده بولونديكز هيئتله برابر سز عثمانلى
ملتى ايجون محكوم انهدام برهيج اولديكز . چونكه امرحكومته
قابايه جفكز لسانلر ، عينيله عبدالحميدك سونديرمك ايسته ديبى
لسان احرار كي بركون نا كهان طاشه رقى سزى و سزككيلرله
برابر لايق اولديكز . موقعه آتاجقدر .

نهايت سزك بوكون بك بووك اولان بيركزه اورايه
مستحق صلابت دينيه ايله ممتاز و موشخ اخيار امتى كتيره جكدر .
كنجلك سزى ايجون مواخذه ايدويور ؟

بيلم تقدير ايده بيليرميسكز كه شباب متورك سزكه هيچ
بر مناسبتى . هيچ برعداوتى ده يوقدر . اوياشامق و ملتى ياشاتمق
ايستيور . سزايه اونلره قارشو بالفعل هيچ برشنى ياماديكز
حالده شو دوشكون ، سكوتى وضع غافلگزله بتون خبر و نفع
وطنه عائد ياللق ايستينلن شيئرله مانع اوليورسكز ... ايسته
كنجلك سزى اونك ايجون چيكنه مك ايستيور .

كنجلك ، آرتق يكرمنجى عصر ك موضوعات علميه سييله
عرفانه ، تكمله ، نوره قوشمق ايستيور .. سز حالا اونجى
عصر ك سيلابه ادواري او كندن قاباييله يككز طوزلو طوپراقلى
يا پراقلى آراسنده يكرمنجى عصرى ياشاغفه جالابا يورسكز .

كنجلك نور ، ضيا ، حرارت ايستركن سز داتما ماضى به
باقان بي مال كوزلر بكنزى شيمدى قارشو كزده حيات ايجون

سپیلرخی دوشون بزدده علما صنفنه منسوب بر آدم کوستره بیلورمیشکز؟
فاسک عاقبت فیجیه سندن بیلیم خبری اولان بر مدرسه من
واری؟

روضه پاك نبییه كوز ديكن كافرلرك بركون بزى نه حاله
قویا جقلىرخی هیچ دوشونديكزی؟...
اسلاميتك شودوشكونلكنی ضعف اعتقاده ، ضعف ایمانه ،
ترك عباداته عطف ایدلره طوپدن بر جواب ویره جكم :
احقر ! .

بو كونكى عثمانلى و خارج ، عموى عالم اسلامده معتقد ،
متورع ، بش وقت نماز قیلان ، اوروج طوتان ، فرائض الهیهی
یرینه کترین مسلمانلر یرینه کتیره یئرلردن پك ، هم پك چوقدر .
اك زیاده منبع فسق و فساد اولتی اوزره تلقی ایدیلن زواللی
استانبولده بيله حقیقت بوايكن ايشته یته بز مغلوب ، پریشان
و مضحل !

خایر ، شیخ الاسلام افندی ، دین ، وجدانی اللهنه باغلیان
قدسی ، علوی بر رابطه دركه اوکا طوقونغه کلز . هر کس ،
هر مسلمان سزك قادار اللهی ، پیغمبری سوهر و امرلری
یرینه کتیر .

نماز قیلقی ، اوروج طومتق و یا قیلماق ، طوتماقله هیئت
اسلامیه نه هیچ ضرر کلز . اولر حقوق الهیه دندر . حقوق الله
ایسه مبنی علی المسامحه در .

بو عالی فکرلره عادی سپیلرله مقابله ایدلز .

سرحدی تجاوزله وطنك سینته سنه بر قورد اشتها سیله آتیلان
یوزکسان نيك بولغاره قارشو یالکز ادای صلواة ایتمه مقابله
ایدلک احتمالی یوقدر شیخ الاسلام افندی !

نماز ، اوروج ، ذکاة ، حج یونلر ، هپ یونلر بر مسلمانك
بورجیدر . الله قارشو بورجیدر . لکن بو بورجلری اوده مکله
اومسلمانك آرتق هر شیء یا عیش اولدیغی و بوصال مسلمان
ایچون جنت قبوسنك کشاده بولندیغی ادعا ایدنه نلر بیلیم بولغار
استیلا سنه نه جواب ویره جکلردر !

مناستردن ادرنه یانه قدر کافر الینه دوشن مسلمانلرده
نماز قیلیور ، اوروج طوتیوردی و ادعا ایدرم که اسلام دیارینك
اك عابد ، اك صاب ایمان ، اك پاك قلب موحدلری کولمچنه ،
اخى چلی ، قرجه علی داغلریدر . حالوکه ايشته بش وقتنه
بش داما قاتان یوزواللی مسلمانلر جبراً تنصر ایدیورلر و دون
داهاماناره لرندن کلبانك تکیر دوکیلن یوکوزل یرلرده بوکون
ناقوس کفرک ظنین ظننی یا بیلیرکن بزم مدرسه سا کتلیر
یونلرکده مطلقاً نماز قیلماقلى ایچون بوبلايه دوشدکلری ادعا
ایده جك قدر بر جرأت بی حجاب کوستره جکلری ؟

مرعش یاننده جهنملر یاغدییران عثمانلی موفقیتمدار آتشنك
اوکنده آرسلان هجومه اوغرامش قورد سوروشی کی یرلرده

سریلن بولغارلرك اوکنده . اك اوکده الله صلیبی طوتارق
آتیلان « شهر موعودی » بولغارلره اللهك وعد ایتدیکنی باغیران
پاپاسلرك قارشوسنده مع الاسف سورة جلیل « انا فتحنا » بی بلند
آواز ایله او قویان ... کلبانك تکیر ایله مسلمان عسکرخی تشجیع
ایدهن علمای دین یوقدی . لکن مدرسه لرده جوهرلری تقسیم
ایتمك .. او طله باشیلغی غوغاسیله مدرسه اهاالیسنی بر برینه قاتق
و نهایت رمضان شریفك وروديله هانکی کویه کیده رك فضلجه
اسرائیلیات آکلاغی ایچون قفاسنی حکایه لرله طولدیرمق ایله
مشغول اك آشای او نيك صوفتا واردی !

بر برعزی آلداتغه هیچ لزوم یوقدر شیخ الاسلام افندی !
عالم اسلامك سرنکون اولان طالع سیاهنك سائقلری
علما سیدرکه الله عندنده اولدیغی قدر حضور تاریخده معاتب
اولا جقده یته اولنلردر . بونك ایچون هیئت اجتماعیه حاضره بی
تتبع ایتمك ایستور و سزه بلکه شیمیدی به قدر هیچ کیمسه نك
جسارت ایدمه دیکی بر جرأت ایله عرض حقائق الیک عزمنده
بولنیورم . کستخانه جرآم خلوص نیتك دلیل شخصیدر .
اللهدن باشقه کیمسه یه ویره جك حسابی اولمایان نیم کی اسلامیتك
سقوط جزیننه قان آغلایان بر مسلمان اوغلی مسلمانك قلبندن
قوپان شونوحات مأیوسانه سزی و علمیه منتسبلرخی اغضاب دکل
دائرة حقه ارجاع ایتلیدر .

عون نفس

محرری : ساموئیل سپایس

(ساسسه کس) ده (میدهارست) ده کوچوک
بر چفتی نك اوغلی ایکن پك کنج یاشنده (لوندره) ده
(سیتی) ده بر مغازه مستخدم لکنه کوندرلشدی . اسکی
مکتب رجال مسنه سندن اولان اوسته سی چوق او قوماسنه
قارشو اعتراض ایدرمش . فقط دلیقانیل دماغی کتابلرده
بولدیغی ثروت عرفانه تجهیز ایده ایده طریق تبغنده
مطر دأ قطع مسافه ایتشدی .. جائز اعتماد بر آدنه محتاج
بروظیفه دن دیگر بروظیفه یه لایق قطع نصب اولتمشدی .
منسوب اولدیغی تجارتخانه ایچون سیار قومیسو نیچی اولوب
معلومات واسعه سیله امنیت عظیمه الهام ایتشدی . برکون
ناکهای (مه نچستر) ده مرمر بزى باصمه جیلغی ایله
کندی حسابنه امور تجاریه یه باشلامشدی . مسائل عمومی